

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Børne- og Undervisningsudvalget
Titel	Åbent samråd om konklusionerne i SFI-rapporten "Lære- re, undervisning og elevpræstationer i folkeskolen"
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	Ca. 10 minutter
Tid og sted	Folketinget, tirsdag den 21. maj 2013 kl. 16.30, lokale 1- 133

Disposition

1. **Indledning**
2. **SFI's rapport "Lærere, undervisning og elevpræstationer i folkeskolen"**
3. **Hvordan harmonerer SFI-rapportens konklusioner med planerne om indførelse af en helhedsskole, der er både "anderledes" og med en "mere spændende skoledag"?**
4. **Afslutning**

1. Indledning

- Tak for spørgsmål. Da spørgeren selv begyndte at ridse op nogle af de konklusioner, der er i rapporten, så sad jeg og nikkede, fordi det ligger meget i tråd med det vi også er optaget af i regeringen. For der er jo ingen tvivl om, at udgangspunktet er, at der skal være ro og orden. Det er utrolig vigtigt for, at alle elever lærer så meget som muligt. Det er rigtig vigtigt med klasserumsledelse, at der er nogle tydelige mål med undervisningen, og at der bliver løbende fulgt op på det. Alle de elementer er med i regeringens udspil "Gør en god skole bedre". Jeg vil godt dykke lidt mere ned i SFI-rapporten.
-

2. SFI's rapport "Lærere, undervisning og elevpræstationer i folkeskolen"

- SFI-rapporten præsenterer resultaterne af en undersøgelse af sammenhængen mellem på den ene side lærerens baggrund, ressourcer og undervisning og på den anden side elevernes faglige præstationer i folkeskolen.
- Rapporten indeholder kapitler om blandt andet undervisningsformer- og metoder, undervisningsstrategier, klassemiljø, lektiearbejde, lærernes teamsamarbejde, motivation og motivationskilder, lærerens baggrund, klassestørrelse og undervisningstid og lærernes arbejdstidsaftaler.
- Det er vigtigt at være opmærksom på, at SFI-rapporten bygger på en undersøgelse af, hvad der har betydning for elevernes faglige resultater målt ved elevernes karakterer i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøver i 2011.
- Der kan være andre forhold, som gør sig gældende i forhold til eksempelvis elevernes trivsel og de faglige resultater på andre klassetrin end 9. klasse.

- Elevernes alsidige udvikling, elevernes motivation, bevægelse, lektiehjælp, praktiske læringsaktiviteter, sociale fællesskaber og lærer-pædagog-samarbejde er eksempler på forhold, som ikke har været omfattet af undersøgelsen.

3. Hvordan harmonerer SFI-rapportens konklusioner med planerne om indførelse af en helhedsskole, der er både "anderledes" og med en "mere spændende skoledag"?

- Det korte svar på samrådsspørgsmålet er, at de konklusioner i SFI-rapporten, som spørgeren nævner, harmonerer fint med regeringens planer om indførelse af en længere, anderledes, mere spændende og sammenhængende skoledag.
- Regeringens udspil til et fagligt løft af folkeskolen indeholder ikke planer om, at der skal være mindre klasserumsledelse, mindre faglig rammesætning eller utydelige og lave forventninger til eleverne. Vi ønsker lige præcis det modsatte. Vi ønsker styrket klasserumsledelse, vi ønsker en stærkere faglig rammesætning, og vi ønsker tydelige og høje forventninger til eleverne. Det er en del af de mål, som står meget eksplicit, at alle elever skal gøres fagligt dygtigere uanset social baggrund.
- Udspillet indeholder heller ikke planer om, at lærerne ikke skal anvende test, eller at der skal være uro, manglende disciplin og en lavere prioritering af faglige mål end trivselsmål.
- Derfor er det også meget tydeligt i regeringens udspil, at den faglige barre skal sættes højt for alle elever, men som noget nyt vil vi også måle på trivsel. Fordi faglighed og trivsel understøtter hinanden. Et helt central element i trivsel er netop, at der er ro og orden, sådan at alle elever får mest ud af den læring, der sker på skoler.
- Derfor synes vi i regeringen, at vi i udspillet i høj grad lytter til de resultater, der er i SFI-rapporten. Jeg vil godt igen understrege, at der jo er en række ting, som rapporten ikke undersøger, men i de ting som den har undersøgt, synes vi, at der er stor inspiration at hente, og som også understøtter vores mål med at gøre en god skole endnu bedre.

Mere undervisningstid

- Regeringens udspil indeholder planer om, at børnene skal være mere sammen med lærerne og have mere og bedre undervisning. Det harmonerer meget fint

med, at rapporten viser, at eleverne opnår bedre faglige resultater, når lærerne afholder mange undervisningstimer med en effektiv udnyttelse af tiden.

- Dette vil jeg gerne understrege, fordi nogle gange i debatten kan det lyde som om, der overhovedet ikke skal ske noget fagligt, der skal ikke være nogen fagopdelt undervisning. Men med regeringens udspil, bliver den fagopdelte undervisning faktisk forøget, der kommer flere fagopdelte timer, blandt andet kommer der et timeløft i dansk og matematik, der foreslås engelsk fra 1. klasse, et løft i natur/teknik, et løft i de praktisk/musiske fag og endelig flere muligheder for valgfag i udskolingen. Der sker dermed et decideret løft i timerne og dermed også i det vejledende fagopdelte timetal, som eleverne får.

Klassemiljø

- SFI-rapporten viser, at elever, der går i en klasse med et bedre socialt miljø eleverne imellem og med et bedre disciplinært miljø, hvor læreren respekteres, og hvor der er gode lærer-elev relationer, får højere karakterer ved folkeskolens afgangsprøver.
- At elevernes indbyrdes relationer og sociale miljø hænger sammen med deres faglige resultater hænger meget fint sammen med regeringens forslag om en sammenhængende skoledag med brug af både lærere og pædagoger.
- I evalueringen af heldagsskolerne fremhæver skolerne således pædagogernes styrke i forhold til at arbejde med børnenes sociale kompetencer og indbyrdes relationer. Af evalueringen af skolestartsforsøgene fremgår det, at særligt inddragelsen af pædagoger bidrager til at skabe mere ro i undervisningen og færre konflikter eleverne imellem.
- I forhold til lærernes opgavevaretagelse betyder samarbejdet med pædagogerne, at lærerne i mindre grad varetager sociale og trivselsmæssige opgaver, hvilket giver mulighed for i højere grad at fokusere på undervisningens faglige indhold.

Bevægelse

- Som jeg har nævnt på et tidligere samråd kommer der mere og mere solid viden om sammenhæng mellem motion og koncentration, trivsel og læringsparathed m.v.
- At børn bevæger sig, er en tur ude i skolegården, dyrker karate eller laver gymnastik kan bidrage til, at eleverne har lettere ved at koncentrere sig, og dermed får man et velfungerende læringsmiljø. Det interessante er, at der skal

være bevægelse hver dag, det er noget, som skal være en del af skolens miljø. Så derfor er det noget, som indgår i regeringens udspil, der skal være et fast element af motion og bevægelse hver dag. På den måde hænger det fint sammen med rapporten, som viser, at der skal være ro i klassen, og der er forskellige veje til at opnå denne ro i klassen.

Fagligt understøttende aktiviteter

- Udover bevægelse skal den sammenhængende skoledag også give bedre mulighed for spændende, anderledes aktiviteter og varierende undervisningsformer, der understøtter eleverne læring.
- Det kan være ved at flytte undervisningen ud i naturen og anvende virkelighedsnære og praktiske undervisningsformer. Det kan også være ved, at eleverne træner deres færdigheder gennem læsetid.
- Fagligt understøttende aktiviteter i en længere skoledag kan også anvendes til lektiehjælp til elever. Resultaterne fra SFI's undersøgelse indikerer, at lektielæsning har en positiv betydning for elever med en svagere socioøkonomisk baggrund.
- For dem kan en længere skoledag give en mulighed for en mere struktureret hverdag, end hvad eleverne ellers ville have.
- Det kan være med til at fremme det faglige udbytte for en gruppe af elever, som kan have svært ved at få prioriteret skolearbejdet i hverdagen.
- Regeringens udspil lægger op til, at der skal være et obligatorisk tilbud om lektiehjælp. Nogle har brug for det, andre elever kan gennemføre andre læringsaktiviteter i stedet.

Kompetenceløftet af lærere og pædagoger

- Det fulde læringsudbytte af bevægelse, undervisning og fagligt understøttende aktiviteter forudsætter, at lærerne og pædagogerne arbejder struktureret med mål for elevernes læring.
- Der skal med andre ord være en faglig rammesætning fra lærerens eller pædagogens side, hvad enten vi taler om traditionel tavleundervisning eller andre former for læringsaktiviteter.
- Det er derfor, at regeringens folkeskoleudspil tager udgangspunkt i, at folkeskolens udvikling skal bygge på en stærk faglighed blandt skolens professionelle, og at vi vil sikre et kompetenceløft af lærere og pædagoger.

- Klasseledelse er en vigtig del af en stærk professionsfaglighed i folkeskolen. I den nye læreruddannelse er klasseledelse således både en del af lærernes grundfaglighed og et vigtigt kompetencemål for praktikken. De lærere, der uddannes, skal således kunne lede undervisningen samt etablere og udvikle klare og positive rammer for elevernes læring, og klassens sociale fællesskab.
- På samme måde vil det være helt naturligt, at efteruddannelsesindsatsen også har fokus på at udvikle klasseledelse og den faglig rammesætning af undervisning og læring.

3. Afslutning

- Jeg vil her til slut nævne, at SFI-forskerne i deres rapport selv peger på, at rapporten er en bred første kvantitativ afdækning af helt centrale undervisningsspørgsmål, og at der i fremtidig forskning er behov for undersøgelser, der går mere i dybden med de enkelte af disse forhold.
- Det er jeg meget enig i, for rapporten rummer mange interessante resultater, og som jeg håber, det er tydeligt, indgår disse også i regeringens udspil.
- Jeg er især optaget af, at de fleste lærer- og undervisningsforhold, der har en positiv betydning for elevernes præstationer som helhed, har en særlig positiv betydning for elever med svagere social baggrund. Det handler om at skabe en ramme, som er god for alle, og især for dem som er bagud af en eller anden årsag.
- Det giver et godt afsæt for, at vi med udgangspunkt i regeringens folkeskoleudspil kan skabe et fagligt løft i folkeskolen for alle elever.